

Nešto više od 464 tisuće učenika hrvatskih osnovnih i srednjih škola krenut će u ponedjeljak, 9. rujna u novu školsku godinu, a više od 150 tisuća njih bit će obuhvaćeno kurikularnom reformom koja sada ulazi u sve škole.

U školsku godinu 2019./2020. kreće 318 tisuća osnovaca, od čega nešto više od 38 tisuća prvašića, te gotovo 146 tisuća srednjoškolaca.

Prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja, ove je školske godine u prve razrede osnovnih škola upisano petstotinjak učenika manje nego prošle. Najviše ih je upisano na području Grada Zagreba (8 tisuća), a slijede Splitsko-dalmatinska županija s gotovo 4400 učenika prvih razreda i Zagrebačka s 2800. Najmanje prvašića, 363, upisano je u Ličko-senjskoj županiji.

U prve razrede srednjih škola u ljetnom upisnom roku upisano 40 tisuća učenika, od čega je nešto više od 11 tisuća učenika odabralo gimnazijske, a nešto manje od 26,5 tisuća strukovne programe. Glazbene i umjetničke programe upisalo je oko 2,5 tisuće učenika.

Iz Ministarstva ističu da je u odnosu na prošle godine blago porastao interes učenika za strukovne programe.

Ove je godine u prvom upisnom roku strukovne programe upisalo gotovo 1200 učenika više nego prošle, a od trogodišnjih strukovnih programa i dalje je najveći interes za kuhara i frizera.

Trećina škola izabrala drukčije školske kalendare

Nova nastavna godina školama je u sklopu reforme donijela i mogućnost izbora kalendara. Većina škola (67,11 posto) odabrala je prvi ponuđeni kalendar po kojemu zimski odmor za učenike počinje 23. prosinca i traje do 10. siječnja, a proljetni počinje 10. travnja i završava 17. travnja, s tim da nastava počinje 20. travnja.

Drugi po izboru je četvrti ponuđeni kalendar, koji je odabralo više od 30 posto škola (33,38 posto, odnosno 451 škola). U izboru tog modela školskog kalendara prednjače Varaždinska, Zadarska, Istarska i Krapinsko-zagorska županija.

Taj kalendar uključuje jesenski odmor 30. i 31. listopada, s tim da nastava počinje 4. studenoga, a zimski odmor dijeli se u dva dijela - prvi dio počinje 23. prosinca i traje do 3. siječnja, a drugi dio zimskog odmora traje od 24. do 28. veljače. Proljetni odmor počinje 9. travnja i završava 10. travnja, s tim da nastava počinje 14. travnja.

Kurikularna reforma obuhvaća 150 tisuća učenika

Ove jeseni kurikularna reforma ulazi u sve hrvatske škole i to u 1. i 5. razrede osnovnih škola u svim predmetima, a u 7. razredima po novim kurikulumima predavat će se biologija, kemija i fizika.

Reformom će biti zahvaćeni i prvi razredi srednjih škola pa će gimnazijalci po novim kurikulumima pratiti sve predmete, a strukovnjaci hrvatski, matematiku i strani jezik.

Učenike, ističu iz MZO, očekuju novi udžbenici, nove metode poučavanja, nove metode vrednovanja, naglasak na učiti kako učiti, kako rješavati probleme i kako kritički razmišljati.

Za sve učenike osnovnih škola udžbenike će financirati Ministarstvo, a što se tiče srednjih škola, kao i do sada, osigurana su sredstva za udžbenike za učenike slabijeg socioekonomskog statusa, odnosno one čiji roditelji primaju zajamčenu minimalnu naknadu.

Udžbenici u školama, tableti osigurani

"Svi udžbenici za osnovne škole već su u školama ili su na putu u škole gdje će biti prvoga dana nastave, a druge obrazovne materijale učitelji mogu odabrati i kada nastava počne", rekla je za Hinu ministrica znanosti i obrazovanja Blaženka Divjak.

Nema nikakvih naznaka da udžbenici neće biti u školama prvoga dana školske godine, ističe ministrica.

Oprema za kabinete je u školama od prve polovice ove godine, kao i novac za lektiru, dodaje. "Ministarstvo je školama uputilo novac za opremu koju su onda škole same kupile za biologiju, kemiju, fiziku i za to je bilo izdvojeno 43 milijuna kuna, a za lektiru 5,2 milijuna kuna", objašnjava.

Osim toga, Ministarstvo je u postupku nabave 91.641 tableta, a postupak vodi Središnji državni ured za javnu nabavu.

Tableti su osigurani za učenike 5. i 7. razreda osnovne škole po načelu - jedan učenik jedan tablet. U nižim razredima osnovne škole učenici će tablete dobiti za rad u školi, a nastavnik ih može koristiti po svojoj prosudbi.

"Otprilike se dobiva jedan tablet na četiri učenika za rad u nižim razredima osnovne škole, gdje se naglasak mora staviti na razvoj fine motorike tako da učenici pišu, računaju i razvijaju finu motoriku. Prateći rad u eksperimentalnim školama vidjeli smo da su učitelji, primjerice, koristili tablete 15-ak minuta, a onda se sat vremena radilo bez njih. Za to je dovoljno nekoliko tableta u razredu kako bi se moglo raditi interaktivno, ali nije nužno da svaki učenik ima svoj tablet koji nosi kući", smatra Divjak.

Oprema, koja je vlasništvo škola, trebala bi se koristiti sljedeće četiri godine, a učenici je dobivaju na korištenje. Iduće će godine, najavljuje ministrica, ponovno krenuti nabava za one koji ulaze u reformu, kao i za udžbenike.

Pisana slova u drugom razredu, geografija od bližeg prema daljem

Glavna promjena koju roditelji i učenici mogu očekivati u novoj školskoj godini svakako je manje učenja činjenica, s obzirom na to da se fokus stavlja na sam proces učenja i razvoj kompetencija poput rješavanja problema.

Kako ističu iz ministarstva, učenici će učiti aktivno uz vodstvo nastavnika, a primjenjivat će se različiti stilovi učenja. Osim toga, učenici bi trebali u puno većem opsegu usvajati i razvijati više

razine znanja kao što su proceduralna i konceptualna znanja. Shodno tome kod provjere znanja više bi se trebalo provjeravati razumijevanje procesa i koncepata od znanja samih činjenica.

Jedna od konkretnih promjena za osnovnoškolce je i prebacivanje svladavanja pisanih slova u 2. razred pa će prvašići odsad učiti pisati samo tiskana slova.

Ključna promjena u nastavi geografije uvođenje je poučavanja od bližeg prema daljem, za razliku od dosadašnjega obrnutog sustava. Tako će učenici petih razreda od sada učiti o zavičaju i Hrvatskoj, a osmaše čeka gradivo o svijetu i svemiru.

Promjene će se osjetiti i u obrađivanju lektirnih naslova pa tako učenici više neće učiti napamet činjenice o književnom djelu, nego će debatirati, raditi u grupama ili stvarati igrokaz na temu pročitane djela.

Osim toga, na informatici učenici više neće učiti o razvoju računala nego će programirati i učiti o sigurnosti na internetu, na glazbenom će stvarati vlastite kratke glazbene brojeve, a na likovnom ih kao novost očekuju suvremeni digitalni alati za stvaranje animacije.

Mijenja se i način ocjenjivanja

Kurikularna reforma novosti donosi i u načinu ocjenjivanja. Odgojno-obrazovni ishodi navedeni u predmetnim kurikulumima osnova su za kriterijsko vrednovanje te se i na taj način učiteljima, učenicima, ali i roditeljima daje jasnija slika što se očekuje da učenici ostvare u određenom nastavnome predmetu.

Kriterijsko ocjenjivanje, ističe ministrica, omogućit će i bolju poveznicu prema državnoj maturi, koja će isto tako imati kriterije po kojima treba ocjenjivati. "Takvo ocjenjivanje do sada nije bilo moguće jer se temeljilo na sadržajima, a sada se temelji na ishodima učenja što je jako velika razlika", ističe Divjak.

"Već sada uočavamo da više neće biti toliko uspjeha 5,0. Jer kada imate kriterije možete i vrednovati, što je jako važno. Ipak, postoji još jedna zablude oko prosjeka 5,0 kojega je najviše u nižim razredima osnovnih škola gdje gotovo polovica učenika ima taj prosjek. Poslije se on smanjuje pa tako, primjerice u srednjoj školi samo oko dva posto učenika ima 5,0. Moramo znati da je taj podatak o odličnim učenicima statistika za cijelo školovanje, a odnosi se najvećim dijelom na niže razrede osnovne škole", ističe.

Učenici iz Škole za život i ove godine po novim kurikulumima

Učenici u školama uključenima u eksperimentalni program "Škola za život" i ove školske godine nastavljaju po novim kurikulumima u 2. i 6. razredu u svim nastavnim predmetima, u 8. u prirodoslovnim, a u 2. razredu gimnazija u svim nastavnim predmetima.

"Djeca koja su bila u eksperimentalnom programu prošle godine još će jednu godinu nastaviti učiti po tom programu s razlikom što su sada doneseni novi kurikulumi, a oni su po njima učili godinu dana ranije, kada još nisu bili službeno doneseni", objasnila je ministrica Divjak.

To znači, dodala je, da će one škole koje su bile u eksperimentalnom programu prošle školske godine i dalje biti u tom programu, a svi 'eksperimentalci' dobit će besplatne udžbenike.

(Hina)

